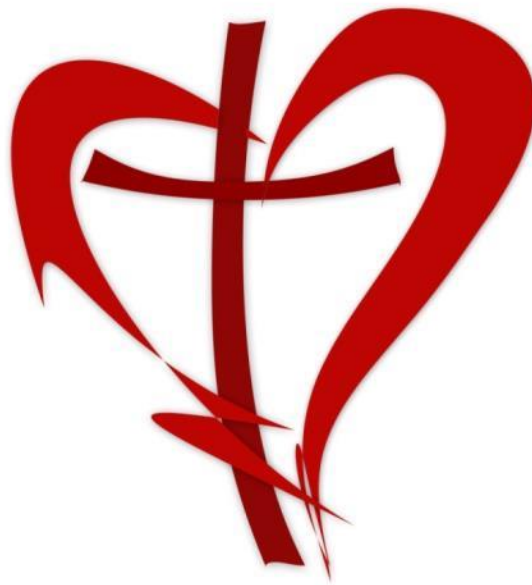

2017

**Hart voor Breda Noord
Buurtgericht project**

Mei 2018

www.hartvoorbredanoord.nl

Samenvatting

In dit verslag bieden we u inzicht in het verloop van onze activiteiten in 2017. Het vierde jaar Stichting Hart voor Breda Noord. Maatschappelijk gezien gebeurde er heel veel. Vluchtelingen werden statushouders en wijkbewoners. Veel vooruitgevluchte familieleden kregen gezinshereniging. De polarisering nam toe en daarmee kwam ook de vraag om echte integratie en participatie. Er kwamen meer taalaanbieders. We groeiden mee met al deze veranderingen en speelden er op in. Nieuwe activiteiten werden ontwikkeld en sommige andere activiteiten werden na jaren afgerond. Ook dit jaar kon onze stichting rekenen op de inzet van vele vrijwilligers en de bijdrage van aantal sponsoren, fondsen en particuliere giften. Dankzij hen hielpen we kinderen, gezinnen, vrouwen en statushouders. In hoofdstuk twee leest u alles over onze activiteiten. Het financiële jaarverslag kunt u vinden op onze website.

Inhoud

Samenvatting	1
Inhoud	1
1. Identiteit en visie	2
2. Activiteiten	3
2.1. Inleiding	3
2.2. Activiteiten op het gebied van leefbaarheid en netwerkvorming	3
2.3. Activiteiten gericht op het ontwikkelen van eigen kracht	6
2.4. Evaluatie en bezinning	2
3. Medewerkers en organisatie	3
3.1. Projectleider	3
3.2. Vrijwilligers	3
3.3. Coördinatoren	3
3.4. Stichtingsbestuur en stuurgroep	3
4. Samenwerking in beeld	4
4.1. Opbouw netwerk	4
4.2. Maatschappelijke samenwerkingspartners	4
Bijlage 1. Profiel Buddyproject Statushouders Breda	1
Bijlage 2. Organogram 2017	2

1. Identiteit en visie

'Hart voor Breda-Noord' is een professionele vrijwilligersorganisatie in Breda-Hoge Vught. Opgericht om buurtgerichte activiteiten, tot 2014 door de Mattheüskerk georganiseerd, voortgang te bieden en te bestendigen. We zien onze plaats in de wijk met concentratie op de buurten Wisselaar en aangrenzende delen van Geeren Noord. Binnen een zogenaamde impulswijk met dermate grote kansarmoede dat beleidsmakers telkens besluiten tot een extra impuls voor de komende jaren.

Wij zagen afgelopen jaar steeds meer hoe statushouders daar in beeld kwamen en daar hebben we op ingespeeld. We liepen daarin beslist voorop en kwamen tot het opstellen en uitvoeren van ons projectplan "Hart voor Vluchtelingen". Dankzij dit goed verzorgde projectplan vonden we voor 2017, 2018 en 2019 financiers ter ondersteuning. Deze zagen hoezeer in de huidige sociaal- economische context onze activiteiten bijdragen aan een goede start voor statushouders gericht op uiteindelijk volledige participatie van hen en hun gezinnen. We kregen van verschillende kanten erkenning voor onze bijdrage aan de wijk waar veel van de eerder opgestarte activiteiten doorgingen.

Met de focus op kind, gezin én vrouwen werkt Hart voor Breda Noord mee aan wijkopbouw. De speerpunten van ons project waren in 2017 drieledig:

- Enerzijds gericht op verbetering van de leefbaarheid en de sociale cohesie.
- Anderzijds op het ontwikkelen van de eigen kracht van buurtbewoners.
- Daarbij kwam onze aandacht voor vluchtelingen en statushouders gericht op zelfredzaamheid en integratie van deze groep.

Dat vindt zijn vertaalslag in onze betrokkenheid bij persoonlijke ontwikkeling van kinderen en vrouwen. Ook doordat we ontmoetingsmomenten creëren waardoor netwerkvorming op gang komt. En tenslotte bleken we uiterst flexibel in te kunnen spelen op het groeiend aantal statushouders met wie we in aanraking kwamen. Dat alles lukte behoorlijk goed omdat onze enige professionele kracht, de voorzitter van onze stichting én een groeiend deel van de vrijwilligers in de wijk wonen. Ook door vrijwilligers met hart voor vluchtelingen.

Onze bekendheid in de wijk groeit sinds 2007 door de opzet en uitbouw van maatschappelijke activiteiten voor de wijk. De verzelfstandiging als Stichting Hart voor Breda Noord gaf meer bekendheid in de wijk en bij instellingen en beleidsmakers. Ruim 300 wijkbewoners leerden we kennen, waarvan meer dan 30 wekelijks bij ons over de vloer komen. Onder hen zijn de kinderen die onze huiswerkbegeleiding bezoeken. We konden dankzij betaalde inzet van onze professional (0,33 fte) ruim 30 vrijwilligers activeren. Vanaf 2012 zijn jaarlijks ruim 1200 vrijwilligersuren ingezet. Kernwoorden als groei, relaties opbouwen en echte noden signaleren bleven centraal staan bij ons. In 2017 bleven we contacten leggen met kinderen, gezinnen en vrouwen onder wie relatief veel statushouders. Ook bleven we observeren wat er in de wijk speelt en vingen signalen uit de samenleving op. Zo konden we alert inspelen op ontwikkelingen als de komst van statushouders. Verder bleven we ons verdiepen in de wijk door regelmatig bij mensen thuis te komen en betekenisvolle netwerken uit te bouwen.

Onze visie bleef: wijkbewoners van Hoge Vught tot bloei brengen door hen persoonlijk te steunen, te stimuleren en onderling te verbinden in nieuwe netwerken. Met als inzet volledige participatie in de maatschappij. Drs. Ir. Joost Slagboom begeleidde ook in 2017 ons project 12 uur per week.

2. Activiteiten

2.1. Inleiding

In lijn met onze visie gingen we in 2017 door met een aantal laagdrempelige en buurtgerichte activiteiten, die de sociale samenhang bevorderen. Alles met veel inzet van onze vrijwilligers; steeds meer afkomstig uit de wijk maar ook van buitenaf.

De volgende activiteiten worden achtereenvolgens toegelicht:

- Activiteiten gericht op leefbaarheid en netwerkvorming (2.2).
- Activiteiten gericht op ontwikkelen van eigen kracht (2.3).

2.2. Activiteiten op het gebied van leefbaarheid en netwerkvorming

Om de buurtbewoners tot ontmoeting te brengen en daarmee de sociale cohesie te versterken deden we de volgende dingen.

2.2.1. Kinderknutselclub

Stichting Hart heeft eind vorig jaar haar activiteiten weer eens tegen het licht gehouden. We vroegen ons af waar we moeten snoeien om te groeien. Dat leidde tot het moeilijke besluit om de knutselclub te gaan afbouwen.

- We besloten tot opheffing tijdens de kernteamvergadering van 11 januari 2017.
- Er waren nog vier middagen, namelijk op 18 januari, 8 februari, 8 maart en 5 april.
- Daarmee eindigde een activiteit die we meer dan 11 jaar volhielden en waar we heel veel buurtkinderen en hun ouders ontmoet hebben.
- Veel kinderen zien terug op gezellige middagen in een veilige omgeving onder het toezien van vrijwilligers die hen aandacht en liefde gaven. Het was voor de kinderen en onze vrijwilligers best wennen om dit daarna niet meer te doen. Het besluit viel omdat we onze vrijwilligersinzet effectiever op andere wijze konden inzetten. We beseffen hoe de kinderclub onze bekendheid in de wijk heeft vergroot.

Op woensdag 5 april is de laatste kinderknutselclub middag gehouden. We zien in dankbaarheid terug op al die jaren waarin veel trouwe vrijwilligers de middagen voorbereid en uitgevoerd hebben. We hebben rond deze afsluiting nadrukkelijk doorgegeven dat onze stichting zich bezint op blijvende betrokkenheid bij de kinderen uit de buurt. Naast de huiswerkbegeleiding op maandag zoeken we nieuwe vormen van betrokkenheid bij kinderen uit de buurt.

. Over de laatste bijeenkomsten kunnen we het volgende doorgeven.

- We boden gemiddeld 12 kinderen van 4 -12 jaar een gezellige middag waar ze een werkje maakten dat ze mee naar huis nemen. Het aantal kinderen per keer nam ten opzichte van 2016 af. Een trouwe kern bleef tot de laatste keren komen.
- Naast de houthoek die altijd populair geweest is (vooral bij de jongens) werkte een groep kinderen aan tafels aan andere werkjes. De leiding bedacht telkens een nieuw werkje.
- De middagen zijn gehouden in de zalen van de Mattheüskerk.
- Per middag waren 5 á 6 vrijwilligers betrokken.
- We zagen kinderen uit het hele etnische spectrum van de buurt.

- Naast het knutselen met de kinderen hebben we aandacht besteed aan respectvol met elkaar omgaan.

Uit de presentielijsten blijkt dat de kinderen komen uit heel het etnische spectrum van de wijk

2.2.2. Buurtmaaltijden

Volgens ons Visiedocument 2014-2016 willen we komen tot het opzetten van 4 buurtmaaltijden per jaar. Bedoeld voor heel de wijk. Op weg daarheen heeft onze Stichting haar pilot van 2014 omgezet in een ruimer aanbod dat in 2017 verder uitgebouwd is. Ze heeft namelijk sindsdien haar vrijwilligers ingezet bij maaltijden op de eerste zondag van de maand in de Mattheüskerk. Een activiteit van de kerk waarbij onze vrijwilligers de maaltijden coördineren en koken volgens een rooster. Het was weer een groot succes waar ook vluchtelingen regelmatig zich lieten zien. En in het algemeen ontmoeten buurtbewoners en mensen van de Mattheüskerk elkaar in ontspannen sfeer. Het aantal deelnemers was gemiddeld iets groter in 2016. Weer zijn er 11 gehouden met gemiddeld 20-35 deelnemers; onder hen zagen we 5 – 10 buurtbewoners en statushouders regelmatig terugkomen.

2.2.3. Vrouwenochtenden

Elke twee weken is er op donderdag een inloopochtend voor vrouwen uit de omgeving van de Mattheüskerk die zin hebben in een goed gesprek, koffie en wat lekkers. Daarnaast bieden we hen met enige regelmaat een creatieve ochtend aan. Het seizoen begint met een ochtend sjoelen en vóór de zomerstop houden we een High Tea, waarbij iedereen wat lekkers meeneemt.

In 2017 hielden we 12 vrouwenochtenden met een gemiddeld bezoekersaantal van 6.8 vrouwen, 3.8 kinderen en twee vrijwilligers. De drukst bezochte ochtend was in november, er kwamen toen 11 vrouwen en 5 kinderen.

Omdat we merkten dat de thema-ochtenden lastig te combineren waren met de laagdrempelige vorm en een inloopochtend, hebben we besloten om het seizoen 2017-2018 op een andere manier inhoud te geven aan de gesprekken. We werken met vragenkaartjes:

elke bezoeker krijgt bij haar bakje koffie of thee een kaartje met een vraag aangeboden. Dit geeft veel gesprekken waarin bezoekers dingen delen die hen na aan het hart liggen. De creatieve ochtenden, 3 in 2017, worden door het merendeel van de bezoekers ook zeer gewaardeerd. Tegelijk is er ruimte voor mensen die liever niet meedoen.

We ontmoetten bezoekers uit Nederland, Nigeria, Zuid-Afrika, Marokko, de Filipijnen, Ghana, Sri-Lanka, Colombia, Afghanistan en Ethiopië. De mensen uit de wijk die net een status hebben ontbreken vaak, zij hebben over het algemeen taallessen op donderdagochtend.

We merkten hoe deze ochtenden steeds positief ervaren worden. Zo stonden enkele vrouwen ook voor de deur toen we vanwege de kerstvakantie geen vrouwenochtend hielden.

Er worden echte vrouwenonderwerpen besproken, die heel algemeen kunnen zijn maar soms ook heel persoonlijk worden. Opvoedingsvragen worden ook vaak onderling door de jonge moeders besproken. Er is elke keer weer een mooie mix tussen serieuze gesprekken en luchtigheid, waarbij ook volop gelachen wordt. Ook het samen creatief aan de slag gaan, werkt samenbindend en ontspannend..

2.2.4. Activiteiten gericht op ontmoeting voor vluchtelingen en statushouders.

Om de ontmoeting tussen statushouders en buurtbewoners en daarmee de sociale cohesie te versterken deden we de volgende dingen. Vanuit het groot belang van sociale contacten voor statushouders gingen we contacten aan en brachten veelvuldig in contact.

Ontmoeting tussen wijkbewoners

In de praktijk verliep het proces om statushouders met elkaar in contact te brengen veel moeizamer en anders dan we hadden verwacht. Al snel bleek dat de aantallen die in onze stad huisvesting kregen naar beneden bijgesteld moesten worden. Ook dat gezinshereniging veel complexer was en veelal langer duurde dan verwacht was. Het vergde enorm veel van de statushouders, de gezinsleden die later met hen herenigd werden en ook van ons. Vanaf augustus 2016 tot heden komen we nog statushouders tegen bij wie gezinshereniging plaatsvindt of die op de laatste afwikkeling daarvan

moeten wachten. In die tijd hebben we ons regelmatig afgevraagd op welke manier we de ontmoetingen onder elkaar en met buurtbewoners konden vormgeven. Er kwam pas wat meer rust en stabiliteit na de zomervakantie van 2017 en na die vakantie lukte het daarom pas goed om ontmoetingen tussen de doelgroep en wijkbewoners te organiseren. Voor volgend jaar is er beslist meer mogelijk.

Maaltijden in de zaal van de Mattheuskerk

Dit onderdeel werd na de succesvolle pilot vanaf januari 2016 een blijvend succes en integraal onderdeel van ons project. Het betreft het eerder genoemde ontmoetingsmoment na afloop van

Arabische diensten voor vluchtelingen in de Mattheüskerk. Daar wordt een maaltijd verzorgd en zijn we present met een luisterend oor en persoonlijke aandacht. We bereiken op die manier tot 130 mensen per avond. Na de sluiting van AZC Tilburg in september 2017 daalde het aantal even naar 65 maar in november was het weer gestegen tot 90. In 2018 gaan we hiermee door. Hier vindt ontmoeting plaats met Nederlanders en wordt integratie en samenwerking bevorderd. Velen kwamen hier ook met hun maatschappelijke vragen of maakten een afspraak voor ons spreekuur maatschappelijke dienstverlening. Onder hen nemen de statushouders en hun gezinnen die in Breda gehuisvest zijn een steeds groter aandeel in.

Maaltijden in kleinere kring

We organiseerden maaltijden bij iemand van de vrijwilligers of statushouders thuis waar een of meer gezinnen van de doelgroep kwamen. In november, toen er meer rust in de gezinnen kwam en de buddy's en maatjes goed met hen op gang gekomen waren, konden we gezinnen in de wijk Wisselaar bijeenbrengen. Die bijeenkomst op 17 november 2017 werd direct een succes. Er waren 5 gezinnen met hun kinderen bijeen, samen met de buddy's; in totaal 29 aanwezigen. De maaltijd vormde een prachtige afsluiting waarbij de deelnemers positief stonden tegenover een vervolg in de week voor kerstfeest.

2.3. Activiteiten gericht op het ontwikkelen van eigen kracht.

2.3.1. Maatschappelijke dienstverlening

Vanaf 2007 is op onze locatie Mattheüskerk het maatschappelijke inloopspreekuur voor buurtbewoners gehouden. Sindsdien is dat gebleven en voorzorg in een behoefte. Onze maatschappelijk werker biedt daar samen met opgeleide vrijwilligers een luisterend oor voor ze. En waar mogelijk ondernemen we met hen acties die meer perspectief bieden¹. Dat stuk dienstverlening is door Hart voor Breda Noord overgenomen in 2014 en met nieuw elan voortgezet. Vanaf 2015 in toenemende mate toegesneden op hulp aan vluchtelingen en asielzoekers. Die laatste trend was ook in 2017 overduidelijk. Onze geboden zorg is laagdrempelig, multicultureel getoond en vanuit het hart.

In 2017 zagen we dat de problematiek nog steeds intensief is. Het aantal cliënten nam af ten opzichte van het jaar ervoor. Dat kwam omdat we sterk ingezet hebben op buddy's en maatjes voor de statushouders die hen wekelijks zagen en hen leerden zoveel mogelijk gebruik te maken van de Zorg

¹ In deze dienstverlening deden ook drie tot maatschappelijk dienstverlener opgeleide vrijwilligers mee. Onder hen zijn twee afgestudeerd als maatschappelijk werker; ze bleven als vrijwilliger betrokken.

voor Elkaar spreekuren in de wijk. Door de buddy's te coachen en door als team maatschappelijke dienstverlening in contact te blijven met statushoudersgezinnen kon deze verschuiving goed verlopen en konden we meer statushouders van dienst zijn. Los daarvan zagen we ook de tendens dat buurtbewoners meer gebruik maken dan voorheen van de Zorg voor Elkaar spreekuren waardoor de druk op onze spreekuren wat kon afnemen.

Maar er blijven in onze wijk behoeftige buurtbewoners met veel hulpvragen voor wie we in een behoefte voorzien en/of voor wie we eerste loket zijn. We boden het volgende:

- Luisteren; met nadrukkelijk aandacht vanuit het hart. We hebben en nemen de tijd voor mensen. Ook voor vluchtelingen en statushouders. Dat schept vertrouwen wat onmisbaar is voor effectieve dienstverlening.
- We helpen problematiek ontrafelen, doen op die manier vaak een soort voorwas voor de instellingen en verwijzen zo nodig door.
- Indien van belang bellen we direct even met een instantie. Als het nodig is beperkt onze hulp zich tot gidsfunctie naar andere instellingen. Er waren ook in 2017 veel doorverwijzingen binnen het brede spectrum van hulp en zorg. Dat kwam ook omdat er voor vluchtelingen en statushouders veel geregeld moet worden.
- Gemiddeld kwamen onze cliënten 4,4 maal met ons in contact. Iets lager dan in 2016.
- We werken met een professioneel datasysteem vanuit Office 365 waarin we alleen gegevens verzamelen voor begeleiding en doorverwijzing. Privacy wordt gewaarborgd.
- Waar nodig hebben we cliënten thuis, in AZC Breda of Gilze-Rijen bezocht en aandacht aan de hulpvraag gegeven. Dat past binnen onze outreachende werkwijze.
- Er is nadrukkelijk ruimte voor zingevingaspecten; als de cliënt ermee gediend is verwijzen we door naar de Mattheüskerk (pastorale aandacht door Outreachteam) en vluchtelingen en statushouders naar het Arabisch Team van deze kerk.

Tabel 2 en tabel 3 maken onze maatschappelijke dienstverlening in 2017 inzichtelijk.

Cliënten maatschappelijke dienstverlening	2017	2016	2015	2014
Totaal aantal cliënten	44	63	40	41
Cliënten uit vluchtelingenstroom	23	38	5	
Cliënten voor wie we eerste zorgloket waren	10	24	10	13
Cliëntcontacten totaal	194	346	211	284
Gemiddeld aantal contacten per cliënt	4,4	5,5	5,3	6,8
Externe doorverwijzingen	33	75	56	75
Aantal landen van herkomst cliënten	14	15	18	13

Tabel 2. Overzicht maatschappelijke dienstverlening 2017

Externe doorverwijzingen 2017		
Sociale Raadslieden	Werk aan de Wijk	Stichting Wij
Voedselbank	Weggeefwinkel	Huisarts
Atea Groep	Jeugdportfonds	Wijkverpleegkundige
Sociaal Team Breda Noordoost / Zorg voor elkaar	Huisartsenpraktijk	IND
Leger des Heils Kledingbeurs	Vluchtelingenwerk	WMO Gemeente Breda
Woningcorporaties	Vreemdelingrecht advocaten	Surplus Welzijn

Tabel 3. Externe doorverwijzingen 2017.

De tabellen geven aanleiding tot de volgende conclusies, uitleg en toelichting:

- De problematiek blijkt heel gevarieerd. Ook bij de vele asielzoekers die hun weg naar ons vonden. Hulp vanuit het hart staat hoog in ons vaandel. Maar daarnaast waren vragen naar hulp bij verblijf, gezin (gezinshereniging bij asielzoekers en statushouder problematiek), uitkering, opleiding (taalles en inburgering) en zorg prominent. We konden enkele (3) ouderen ondersteunen rond vragen rond de zorg in 2017. Vaak was dan WMO huishoudelijke zorg of voortzetting daarvan door de gemeente Breda aan de orde of verhuizing naar een zorgcomplex. Een van hen overleed.
- Ook zoeken naar werk, invullen van formulieren en vragen rond uitkeringen vroegen veel aandacht. De buurt Wisselaar –en in groter verband de wijk Hoge Vucht- kent relatief veel marginale gezinnen.
- De vluchtelingenstroom bracht 31 cliënten bij ons. Afkomstig uit oorlogsgebieden in het Midden Oosten; de meesten uit Syrië en enkelen uit Irak, Afghanistan of Eritrea.
- Voor een aantal cliënten zijn we eerste zorgloket. Zo vonden in en buiten de AZC's vluchtelingen bij ons hulp; dan zochten we samenwerking met Vluchtelingenwerk.
- De externe doorverwijzingen laten onze gidsfunctie zien.
- Uit het gehele spectrum van de wijk en de vluchtelingengemeenschap komen mensen naar dit stukje dienstverlening. Opvallend is het grote aantal mensen uit Syrië en de Arabische landen waaruit de vluchtelingenstroom op gang kwam. Het feit dat sinds 2012 regelmatig buurtbewoners afkomstig uit Marokko, Turkije bij ons kwamen illustreert hoezeer moslims de weg naar ons vinden.

2.3.2. Onze participatiecursus Dinsdagochtendgroep

Vanaf najaar 2009 bieden we op hun verzoek op dinsdagochtend conversatielessen aan een groep Turkse vrouwen; deze bleken al snel in een behoefte te voorzien. Daarmee zijn we de volgende jaren wekelijks doorgegaan. In 2014 nam Hart voor Breda Noord de organisatie van deze cursus met nieuw elan over. Het aantal ingeschreven cursisten nam in de loop van dat jaar toe van 8 tot 15.

In 2017 gingen we door, maar al spoedig zagen we een dalende belangstelling. Eind 2017 besloten we na ruim 8 jaar met de dinsdagse cursus te stoppen. Veel cursisten stroomden liever in bij een cursus die tot een diploma opleiden. Sinds de sluiting van onze cursus hebben we bewust vluchtelingen en statushouders begeleid naar aanbieders waar intensieve begeleiding en een goed programma gegarandeerd zijn.

De cursisten waren allemaal vrouwen, die de Nederlandse taal willen leren.

Afkomstig uit verschillende landen brachten ze hun eigen cultuur mee. De cursisten waren dit jaar afkomstig uit Egypte en Marokko en werden opgedeeld in twee groepen, een beginnersgroep (A) en een gevorderde groep (B).

Groep A; gemiddeld 2 cursisten

Vrouwen die heel graag Nederlands wilden leren, maar heel weinig kennis hadden. Het accent lag op **herkenning** van letters en eenvoudige woorden (**alfabetisering**).

Groep B; gemiddeld 2 cursisten

Uitbreiding van de **woordenschat**, **grammatica** van de Nederlandse taal. Er is tijd besteed aan de grammatica en het spreken. Daarbij werd over zeer verschillende onderwerpen gesproken (gezondheid, vervoer, cultuur).

Het vrijwilligersteam bestond uit 3 vaste leden. Als team van vrijwilligers konden we terug vallen op een docente Nederlands.

Tabel 4 geeft in enkele getallen weer hoe we in 2017 aan de slag gingen met onze cursisten.

Participatiecursus Mattheüskerk	2017
Totaal aantal cursisten	6
Aantal conversatielessen	34
Aantal vrijwilligers dat de cursus aanbood	3
Gemiddeld aantal cursisten per ochtend	5

Tabel 4. Overzicht participatiecursus 2017

2.3.3. Huiswerkbegeleiding

Al vanaf 2014 wordt er huiswerkbegeleiding aangeboden. We zien de noodzaak om hiermee voor kinderen en tieners uit de buurt het toekomstperspectief te vergroten. Zo maakten we in september 2014 een bescheiden begin waaruit duidelijk werd dat dit de volgende jaren op grotere schaal vervolg verdient. Tabel 5 laat zien hoe de pilot verder verlopen is.

Huiswerkbegeleiding	Ingeschreven cursisten	Aantal middagen	Aantal vrijwilligers	Aantal aanwezige cursisten per middag
2015	10	30	5	3-5
2016	10	32	5	3-8
2017	15	30	7	3-9

Tabel 5. Huiswerkbegeleiding in 2017

Daarbij is het volgende toe te lichten:

- We betrekken bewust van meetaf aan de ouders erbij en proberen ook gaandeweg het proces contact met hen te houden. Op een na zijn alle kinderen van allochtone afkomst. We zien bij sommige allochtone ouders dat ze niet goed weten hoe ze hun kinderen moeten steunen in het onderwijsproces. Soms is de taal een probleem, maar nog vaker onbekendheid met het onderwijssysteem.
- Bij de inschrijving/intake werken we met een formulier dat in het kort uitlegt wat we met de kinderen willen doen en wat onze huisregels zijn. Dat nemen we met de ouders en de kinderen door. Ook vragen we op een inschrijfformulier waar moeten liggen en wat ze met de cursus willen bereiken; we vragen één van de ouders dat te ondertekenen.
- Er deden kinderen mee uit basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Van groep 4 tot groep 8 van de basisschool tot klas 1 en klas 3 voortgezet onderwijs. Dat vraagt maatwerk zodat iedereen op zo'n middag aan zijn trekken komt. We hebben in de loop van 2017 besloten om geen kinderen van groep 1-3 toe te laten en bij uitzondering uit groep 4. Om daarmee onze aandacht vooral te kunnen richten op de bovenbouw kinderen en leerlingen die hun weg in het voortgezet onderwijs moeten vinden.

- Ze mogen allerlei hulpmiddelen gebruiken. Van kladpapier tot onze PC's waarop ze beurtelings mogen oefenen op speciale websites. Soms met een inlogcode via de school. We hebben gemerkt dat er veel goede sites zijn om vakken te oefenen.
- We stonden evenals de vorige jaren in contact met twee basisscholen in de wijk. Die contacten willen we in 2018 uitbouwen en nagaan op welke terreinen onze opzet iets toevoegt aan het bestaande aanbod op de scholen.
- We kregen meer leerlingen uit het voortgezet onderwijs dan vorig jaar; waaronder een HAVO 3 leerling die bij ons met succes zijn wiskunde voldoende wist te krijgen.
- Kort samengevat gebeurt elke middag het volgende.
  - Samen met de leerling aan de gang gaan.*
  - Kinderen die dat nodig hebben rustig hun huiswerk laten maken.*
  - Leren omgaan met huiswerk en taken.*
  - Waar nodig huiswerk overhoren.*
  - Nederlandse taal en begrijpend lezen komen telkens aan de orde.*
  - Ook rekenen en wiskunde komen vaak aan bod. Vaak leren we basisbewerkingen aan.*
  - Werkstukken leren maken.*
  - Vorbereiden van een proefwerk of toets.*
  - Zelfvertrouwen van de leerling vergroten.*

2.3.4. Ondersteuning van vluchtelingen en statushouders in de wijk

In de loop van 2015 kwam de vluchtelingenstroom op gang en werden de eerste statushouders vanuit de COA opvang in grote aantallen in o.a. Breda gehuisvest. Het aantal inplaatsingen voor 2016 was 480. In 2017 liep dit terug naar minder dan 274. Met een relatief groot aantal inplaatsingen als gevolg van gezinshereniging. We konden in 2017 de ondersteuning voor statushouders via buddy's en maatjes structureel vormgeven.

Buddy's

Na een succesvolle pilot in 2016 met eigen buddy's of maatjes besloten we mee te doen met het plan *Buddy's voor Statushouders* van de gemeente Breda. Dit is intussen een integraal onderdeel van ons project. In de loop van 2017 hebben we tot nu toe 6 buddy's gekoppeld na verzoek van ATEA groep Breda die hierin namens de gemeente Breda de regie heeft. De gemeente wil elke statushouder die in 2017 hier gehuisvest wordt voorzien van een buddy die helpt thuis te raken in de stad en de buurt. Een soort buurman+. Zo wordt de statushouder meer zelfredzaam en ontwikkelt een eigen netwerk. Iedere organisatie heeft zijn eigen onderscheidend profiel. Ons **profiel** staat in bijlage 1. Er zijn 5 buddy organisaties in Breda en daar zijn wij er een van. Met de gemeente kwamen we overeen dat we één jaar een buddy beschikbaar stellen aan een statushouder. Met als doel een wekelijks face to face contact. Er kunnen meerdere buddy's per gezin ingezet worden. Bij ons is ook een gezin waar we twee buddy's hebben ingezet. Werving van buddy's geschiedde onder andere door gebruik te maken van Breda Actief (een website die inwoners en organisaties stimuleert en faciliteert om deel te nemen aan vrijwilligerswerk) en actief te werven in ons eigen netwerk. Daarnaast blijven we werven binnen clusters (zoals jongeren en studenten) uit diverse culturele groepen uit de wijk. Voor een jonge Erithrese hoogzwangere statushouder konden we een buddy koppelen met Afrika achtergrond.

Maatjes

We boden behalve de door de gemeente Breda gevraagde buddy's ook vrijwilligers die op andere terreinen beschikbaar zijn. Ze zullen in enkele gevallen ook na het verstrijken van de termijn van de

toegewezen buddy van belang kunnen zijn. Ter onderscheiding van de buddy's noemen we ze maatjes. Ze worden op dezelfde wijze geworven als onze buddy's. Tussen de vrijwilliger en de vluchteling wordt een maatjesovereenkomst gemaakt. We hielpen enkele statushouders die voor 1 januari in Breda gehuisvest zijn en onze maatjes gingen door toen gezinshereniging plaatsvond.

In 2017 hebben we drie dergelijke maatjes gekoppeld. Een van hen ondersteunde het gezinssysteem in allerlei crisismomenten en merkte op "Ik heb er een gezin bij gekregen". We ondersteunden bij hulp bij taal, inburgering, zoeken naar vrijwilligerswerk en ook al naar betaald werk. Ook bij postwerking en formulieren geven ze ondersteuning. Hierdoor werken we aan maatschappelijke participatie, zelfredzaamheid en zelfontplooiing. Het aantal maatjes kan in 2018 uitgroeien naar 6-8.

2.4. Evaluatie en bezinning

- Onze activiteiten bleken ook in 2017 in een behoefte te voorzien.
- Huiswerkbegeleiding en vrouwenochtenden dienen respectievelijk heel het spectrum van kinderen uit de wijk en brengen vrouwen/ moeders voor wie het Nederlands nog zwak is in contact met andere vrouwen die onze taal goed beheersen.
- Gezien het aantal clientcontacten is er blijvende belangstelling voor onze buurtgerichte maatschappelijke dienstverlening en delen mensen veel problematiek met ons.
- Uit onze betrokkenheid bij buurtmaaltijden van de Mattheüskerk blijkt dat dit een effectief middel is tot contact met de de buurt en onderlinge ontmoeting van buurtbewoners.
- De vluchtelingenstroom voegde in 2017 nieuwe activiteiten toe aan het palet waarmee we hen en de wijk dienen. Gaandeweg zijn we daarin erg gegroeid. Gericht op een goede start van statushouders in de wijk en de maatschappij. Onze stichting blijkt veel in huis te hebben om hen te verwelkomen en op weg te helpen.

3. Medewerkers en organisatie

3.1. Projectleider

Joost Slagboom begeleidt onze vrijwilligers als maatschappelijk werker bij de uitvoering van het project. Dat houdt in: betrokkenheid bij de werving, coaching en begeleiding van vrijwilligers, externe contacten, geregelde bezinning en rapportage. Hij maakt gebruik van zijn kennis en ervaring als zendeling in Afrika en pionier bij het opzetten van soortgelijke projecten in andere steden.² Sinds 2009 ligt zijn taak geheel in Breda. Vanaf het begin is er samenwerking met een slagvaardige stuurgroep. In 2015 werd die omgedoopt tot kernteam.

Ook in 2017 nam hij regelmatig deel aan werkgroepen vanuit het buurtnetwerk Breda Noordoost. Hij bracht in 2015 het thema *Vluchtelingen in de wijk* in en werd vervolgens samen met Rashad Willemse van Surplus Welzijn kartrekker van een werkgroep die maandelijks de vestiging van vluchtelingen in Breda Noordoost ging voorbereiden. In 2017 kwam die werkgroep 10 maal bijeen; de helft onder zijn voorzitterschap.

3.2. Vrijwilligers

Het project draait bijna geheel op vrijwilligers. Ook in 2017 waren er vrijwilligers van buiten Breda. Zij zijn intussen goed ingewerkt en voelen zich op hun plek in hun taken. Daarnaast valt de nog steeds toenemende betrokkenheid van vrijwilligers uit de buurt op. De vluchtelingenstroom bracht veel jongeren bij ons die hun inzet gaven. Tabel 6 biedt een overzicht. Het totaal aantal vrijwilligers eind 2017 bedroeg 34.

Vrijwilligers	2017	2016	2015
Kinderknutselclub	5	7	8
Maatschappelijke dienstverlening	4	4	3
Participatiecursus	3	5	5
Buurtmaaltijden	2	2	2
Huiswerkbegeleiding	6	5	5
Vluchtelingen	12	11	4
Geregelde PR	2	2	2

Tabel 6. Aantal vrijwilligers per activiteit in 2017, 2016 en 2015

3.3. Coördinatoren

De groei bij verschillende activiteiten onderstreepte het belang om vrijwilligers te betrekken bij de coördinatie van de verschillende activiteiten. Actieve coördinatoren zijn er bij de knutselclub, huiswerkbegeleiding en de participatiecursus en het vluchtelingenwerk.

3.4. Stichtingsbestuur en stuurgroep

Bij ons functioneert een Stichtingsbestuur dat in samenwerking met de projectleider de dagelijkse gang van zaken regelt. Er is een stevige basis gelegd voor een gedegen organisatie en financiële borging van het project. Dankzij dit alles konden alle activiteiten in 2017 met elan voortgaan.

² Als zendeling in Afrika (1985-1995) doorliep drs. Joost Slagboom een leerschool in de omgang met andere culturen. Hetzelfde geldt zijn betrokkenheid als pionier bij het opzetten van projecten in 5 probleemwijken in andere steden (Apeldoorn Zuid, Apeldoorn NO, Amsterdam Kolenkitbuurt, Rotterdam Tarwewijk en Rotterdam Katendrecht)

4. Samenwerking in beeld

4.1. Opbouw netwerk

De Stichting heeft zich in 2017 verder op de kaart gezet en de organisatie van de activiteiten geheel op zich genomen. Het bestuur heeft zich samen met de projectleider ingezet op een goede relatie met de stedelijke overheid en goede contacten met andere medespelers in de buurt.

De projectleider nam in 2017 veel deel aan overleg en bezinning in Breda Noord Oost. Zijn grootste betrokkenheid daar gold aandacht voor vluchtelingen en statushouders in de wijk. Dat bevorderde bekendheid en hielp om effectief in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen. Hij bezocht verschillende andere instellingen op locatie om de samenwerking te bevorderen en uitleg te geven over onze Stichting en de activiteiten. Vanaf eind 2016 namen we deel aan de Ontwikkeltafel Statushouders en de bijeenkomsten van buddyorganisaties voor statushouders. Daar en daaromheen was hij elke maand een tot drie dagdelen betrokken.

Maatschappelijk diaconaal is er regelmatig contact tussen vertegenwoordigers van:

- De RK parochie Breda Noord (Open Inloop).
- Het Leger des Heils Breda (Raad en Daad Balie).
- Andere organisaties die we ontmoeten doordat we deel uitmaken van het platform Marge in Beeld2 of het wijknetwerk.

De slotalinea biedt een overzicht van de maatschappelijke samenwerkingspartners.

4.2. Maatschappelijke samenwerkingspartners

In 2017 hadden we voor buurtbewoners contact met de volgende instellingen of organisaties. Daaruit blijkt hoe ons project met onze vrijwilligers een plek kreeg binnen het netwerk van zorg en hulpverlening in Breda.

- De wijkagenten in Breda Noordoost
- Allerlei advocaten die zich bezighouden met vreemdelingrecht, familierecht en sociale advocatuur
- Gemeentelijke Sociale Dienst en Atea Groep
- Wijknetwerk Breda Noordoost
- IMW/ Sociale Raadsliden
- CJG Breda
- Voedselbank
- De IND
- Vincentius Vereniging
- Stichting Oog voor Breda.
- Kledingsbeurs Leger des Heils
- De kerken Augustinus Parochie Breda Noord, Leger des Heils en enkele migrantenkerken en kerken in de regio's waar vluchtelingen vanuit AZC Breda gehuisvest werden.
- Vluchtelingenwerk Brabant Centraal
- Welkomsttaal
- Zorg voor elkaar Breda
- Wijkzuster Buurtdiensten Breda Noord
- AZC's Tilburg (Kruisvaarderstraat) en Gilze-Rijen
- Stichting Wij
- Buddy to buddy Breda
- Mondiaal Centrum Breda

Bijlage 1. Profiel Buddyproject Statushouders Breda

"Hart voor vluchtelingen" is sinds eind 2015 een van onze motto's geworden. Als bestuur en vrijwilligers kwamen we steeds meer in aanraking met vluchtelingen die onze hulp dringend nodig hadden. Veel leed en ellende ver weg kwam bijna letterlijk op onze stoep. Dat raakte ons en het motiveerde ons om waar mogelijk concrete ondersteuning te bieden. Juist voor statushouders in onze stad willen we en kunnen we veel betekenen. Ze komen heel dichtbij; we zien hen als onze naasten die we daadwerkelijk willen ontmoeten en ondersteunen.

We stellen graag een aantal buddy's beschikbaar die grote betrokkenheid uitstralen in persoonlijke contacten. We willen er voor statushouders zijn:

- Vanaf het moment dat ze vernemen dat ze in onze regio gehuisvest worden.
- Vervolgens als hun een woning toegewezen wordt.
- En als er gezinshereniging plaatsvindt.

We deden vanaf eind 2015 ervaring op in de ondersteuning bij al deze processen. Daarbij maken we geen onderscheid in afkomst en religie. Het Evangelie inspireert ons daarbij.

We bieden onze statushouders concreet het volgende:

- Ze mogen een beroep op ons doen om hier hun weg te vinden.
- We voorzien voor minstens een jaar een buddy die zich door een overeenkomst met hen verbindt.
- Er is minstens eenmaal per week een face to face buddy contact.
- De buddy helpt hen om thuis te raken in de buurt en de stad.
- De buddy helpt hen bij het versterken en uitbreiden van hun netwerk.
- Onze buddy's helpen zo nodig bij postverwerking en in contacten met instanties en kunnen daarbij terugvallen op ons maatschappelijk werk.
- Na het verstrijken van de overeengekomen termijn van het buddy contact bieden we waar nodig nazorg.

Onze Stichting heeft als achterban diverse kerken uit Breda en omgeving (waaronder migrantenkerken), de studentenvereniging Ichthus Breda en sympathisanten uit het hele land. Vluchtelingen die we eerder op weg hielpen, doen bij ons ook actief mee. Uit voornoemde kring werven we ook onze buddy's. Bovendien kunnen we terugvallen op deskundigen uit die kring.

Onze buddy's bieden we de volgende professionele coaching en begeleiding:

- Regelmatige individuele coaching van onze projectleider aan de hand van een coaching format. Deze coaching is de eerste drie maanden maandelijks en daarna halfjaarlijks.
- Groepstoerusting vanuit bureau Keer uit Rotterdam.
- Uitwisseling van ervaringen in halfjaarlijkse bijeenkomsten van statushouders buddy's en ervaringsdeskundigen uit de verschillende landen van herkomst.

Er is een adequaat registratiesysteem voor vastlegging van data met waarborgen voor de privacy van de doelgroep.

Breda, 21 november 2016

Namens Stichting Hart voor Breda Noord,

Lenard Schouten, voorzitter

Johanna van Haften, secretaris

Drs. Joost Slagboom, projectleider

Bijlage 2. Organogram 2017

